

10/09/2017

סיכום פעילות של נציגות המועצה המדעית בשנים 9.2015-9.2017

שלום לכולם,

מצורף סיכום הפעילות של נציגות המועצה המדעית (הנמ"מ) בשנתיים האחרונות – החל מספטמבר 2015.

לצערנו, לרבים במכון וולקני תפקידיה של המועצה המדעית ושל הנמ"מ אינם ברורים. חשבנו שנכון יהיה להדגיש את תפקידי המועצה ואלה היושבים בה, כפי שהם מופיעים בנהלי אתר המינהל: **המועצה המדעית הינה מועצה מייעצת לראש מינהל המחקר החקלאי. תפקידי נציגות המועצה המדעית הינם לייעץ לראש המינהל בכל התחומים הנוגעים לפעילות המינהל – בנושאים מדעיים, מקצועיים וארגוניים, ולדאוג לתקינות ושקיפות באופן קבלת ההחלטות במינהל וביצוען**

<http://www.agri.gov.il/he/pages/1300.aspx>,

<http://www.agri.gov.il/he/pages/1054.aspx>.

נציגות המועצה המדעית כוללת שבעה נציגים - יו"ר המועצה המדעית המכוננת נבחר מכל אחד ממכוני המחקר (למכון למדעי הצמח שני נציגים בשל גודלו היחסי). חברי נציגות המועצה המדעית היום: דר' יובל כהן (יו"ר, המכון למדעי הצמח), דר' יהושע קליין (המכון למדעי הצמח), דר' ענת אלמן (המכון לחקר אחסון ואיכות תוצרת חקלאית), דר' יהושע מירון (המכון לבעלי חיים), דר' דדי עזרא (המכון להגנת הצומח), דר' מיכאל בוריסובר (המכון לקרקע ומים) ודר' בני לב (המכון להנדסה חלקאית). במהלך השנתיים האחרונות ישבו בנמ"מ גם דר' חיה פרידמן (המכון לחקר אחסון ואיכות תוצרת חקלאית), דר' ברוריה הויאר (המכון לקרקע ומים) ודר' מאיר טייטל (המכון להנדסה חלקאית).

פעילות הנמ"מ כללה ישיבות סדורות (אחת לשבועיים), וכן פגישות וישיבות עם ראש המינהל, סגניו וממלאי תפקידים אחרים במינהל, כדי לקדם את מכלול הנושאים שעל סדר היום. בנוסף, השתתפו חברי הנמ"מ בחלק מוועדות המינהל (ועדה אקדמית, ועדת ספריה, ועדת מחשוב), בישיבות הנהלות המכונים, ובפורומים פעילים נוספים (בהנהלת המינהל הרחבה, ומתחילת 2016 גם במנהלת האסטרטגיה).

בשנתיים האחרונות עבר המנהל שינויים ומאבקים רבים מול הנהלת משרד החקלאות. לאורך כל התקופה עסק הנמ"מ בעיקר בשני תחומים בוערים: (1) בחירת ראש מינהל המחקר החקלאי ו-(2) המאבק נגד העתקת מכון וולקני לצפון. בתחומים אלה נציגי המועצה המדעית לקחו חלק בשמירה על עצמאותו והתנהלותו של מינהל המחקר. בנוסף, פעלנו בפורומים השונים כדי להביא לשיפור בשקיפות במינהל ושיפור ברמת השירותים הניתנים לקבוצות המחקר.

בחירות ראש המנהל: מתוקף תפקידו, השתתף הנמ"מ בתהליך בחירת ראש מינהל המחקר החקלאי החדש. יזמנו ופעלנו מול מנכ"ל המשרד להקמת ועדת האיתור, המלצנו על נציגי ציבור שישתתפו בוועדת האיתור וביחד עם נציגי הנהלה השתתפנו גם בבחירת ועדת משנה של חוקרים שתפקידה לעבור על תיקי המועמדים ולהמליץ את המלצותיה לוועדת האיתור. כשהתעכבה בחירת ראש המינהל החדש, פעלנו מול מנכ"ל המשרד לקידום ההליך ובחירת ראש מינהל קבוע.

המאבק להעתקת מכון וולקני לצפון – יחד עם הנהלת המינהל ועם ועד סגל המחקר, הנמ"מ היה והינו פעיל בקידום המאבק למניעת העתקת מכון וולקני. פעלנו גם ברמה האקדמית, העלינו נימוקים להשארת מכון וולקני במרכז והמלצנו בפני הנהלת המינהל להתנגד למהלך. ראש הנמ"מ הוזמן להשתתף בצוות למניעת קבלת ההחלטה להעתקת המכון שמוביל ועד סגל המחקר עם לוביסטים ויועצי תקשורת.

התהליך האסטרטגי במינהל – בשנים הראשונות, המועצה המדעית והנמ"מ לא היו חלק מההליך האסטרטגי במינהל ולא היה מעורבים בקבלת ההחלטות. החל מראשית 2016 הצטרף הנמ"מ לתהליך האסטרטגי, נציגי הנמ"מ הפכו למשקיפים במיקודי העל וראש הנמ"מ הצטרף כחבר במנהלת האסטרטגיה. במסגרת זו ניסינו לשמור ולהגביר את השקיפות בחלוקת המשאבים של האסטרטגיה – משרות חדשות, כספים לציווד וכספים למלגות. היינו מעורבים גם בדיונים הרבים על הכיוונים בהם צריך להתקדם מכון וולקני לתועלת כלל החוקרים במינהל.

שקיפות בפעילות המינהל – אחד מתפקידיה העיקריים של המועצה המדעית הוא "לדאוג לתקינות ושקיפות באופן קבלת ההחלטות במינהל וביצוען". לאורך כל התקופה דרשו חברי הנמ"מ את הגברת השקיפות בפעילות וועדות המינהל. חלק מועדות המינהל אינן פעילות באופן סדיר ובאחרות אין דיווח שוטף. לצערנו, חלק גדול מהפעילות במינהל נעשתה, ועודנה נעשית בחוסר שקיפות מספק. שני נושאים חשובים במיוחד בנושא זה הם שקיפות בניהול תקציב המינהל ובניהול קרן המנהל. הנמ"מ פנה לראש המינהל בבקשה להעלות נושאים אלה ולדווח עליהם לפחות בפורומים של הנהלת המינהל המקיפה, ובוועדת הכספים (שלא היתה פעילה בשנים האחרונות). לגבי ניהול תקציבי קרן המנהל, שעיקרה נובע מתקורות מתקציבי מחקר ומתמלוגים, נדרשת שקיפות רבה במיוחד. דוגמאות לשקיפות הנדרשת הינן ההחלטות על השקעות תקציביות במרכזי המחקר הייחודיים (כמו מרכז הקנביס הרפואי או המרכז לננוטכנולוגיה), וגם הוצאות גדולות לכינוי, מלגות או רכישות ציוד שאינן במסגרת

האסטרטגיה. ראש המינהל הבטיח לקבוע נהלים לפעילות המרכזים ולהפיץ את המידע על התנהלותם. נציגות הנמ"מ מברכת על השקיפות הרבה שמוסדה ומתקיימת הלכה למעשה בתהליך האסטרטגי, ולדרך העברת המידע וזמינותו לכלל החוקרים וקבוצות המחקר. אנו חושבים שזהו המודל לשקיפות, הרצוי במינהל המחקר החקלאי.

חידוש וחיזוק הניהול המדעי המיקצועי במינהל – הנמ"מ רואה במנהלי המכונים והמחלקות, את שידרת ההנהלה המקצועית של מכון וולקני. הנמ"מ רואה לנכון שפורום מנהלי המכונים יהיה שותף מרכזי בקבלת ההחלטות במינהל. בהתאם, עודד הנמ"מ את חידוש מפגשי פורום ראשי המכונים עם ראש המינהל והגדלת השפעתו של פורום זה על קבלת ההחלטות ע"י הנהלת המינהל. בהמשך לכך החליט ראש המינהל לצרף את נציג פורום ראשי המכונים כמשקיף קבוע בישיבות ההנהלה המצומצמת.

שירותים למחקר - הנמ"מ פעל מול הנהלת המינהל בנושא השירותים הניתנים למחקר. עסקנו במיוחד בתחום המחשוב. בנושא זה ניסה הנמ"מ לפעול לשיפור מערך המחשוב ורמת השירותים הניתנים בו. קליטות כוח האדם המקצועי החדש במערך המחשוב מביאות לשינוי לטובה ואנו רואים בהן פוטנציאל משמעותי לשיפור. הנמ"מ פעל לחידוש ושיפור שיתוף הפעולה של וועדת המחשוב מול המנמ"ר (מנהל מערכות מידע ראשי) והסגן למינהל. בהתאם, תוכנית עבודה כללית לקידום מערך המחשוב במינהל הופצה לאחרונה על ידי ראש המינהל. אנו מקווים שכל אלו יביאו לשדרוג יכולות המחשוב במינהל.

הטמעת שימוש במערכת בחירות ממוחשבת לתפקידי מנהלי מכונים ומנהלי מחלקות, – נציגי המועצה המדעית אחראים על הבחירות לתפקידי מנהל מחלקה ומנהל מכון. בעקבות דרישת ההנהלה, פעלנו עם אנדרי בירמן מבנק הגנים לשיפור מערכת ממוחשבת לניהול מערכי בחירות אלה וליצירת מערך מאובטח שיאפשר בחירות יעילות ואנונימיות ומשאלים אחרים במינהל.

פעילות יחידת "קידום" ושמירה על עצמאותה – מנכ"ל המשרד ביקש לשנות את מעמדה של יחידת "קידום". קולות שונים עלו בחצר לגבי יתרונותיה וחסרונותיה של היחידה. וועדה פנימית בראשות הסגן למחקר דנה בנושא עתידה של יחידת "קידום". הנמ"מ הדגיש בפני ראש המינהל את הצורך בשמירה על עצמאות היחידה. נציגות הנמ"מ פנתה לראש המינהל ובקשה שעיקרי הדו"ח, מסקנותיו והמלצותיו יופצו בהקדם האפשרי ובשקיפות מלאה לכלל החוקרים.